

CASP 2025

Galīgais ziņojums

SATURS

Saīsinājumu saraksts	3
Kopsavilkums	4
Pārskats par CASP 2025 un tās darbībām	4
CASP 2025 galvenie rezultāti un secinājumi	4
Nozīmīgākie ieteikumi	7
CASP 2025 projekts	8
CASP 2025 un tās darbību apraksts	8
Iesaistītās TUI.....	9
Izstrādājumu pārbaudes.....	10
Ķīmiskās vielas.....	10
Bērnu velo krēsliņi (atkārtota testēšana).....	11
Horizontālās darbības	13
Garīgās veselības riski	13
Secinājumi	14
Vispārīgi secinājumi	14
Ieteikumi	15

Saīsinājumu saraksts

ANEC	Eiropas Patērētāju pārstāvniecības standartizācijā koordinācijas asociācija
CASP	Saskaņota rīcība produktu drošuma jomā
EK	Eiropas Komisija
EBTA	Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija
EN	Eiropas standarts
ES	Eiropas Savienība
GPSR	Regula par ražojumu vispārēju drošumu 2023/988
HD	Horizontālā darbība
TUI	Tirgus uzraudzības iestāde
PFAS	Perfluoralkilētās un polifluoralkilētās vielas
NOP	Regula 2019/1021 par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem
IP	Izstrādājumu pārbaude
REACH	Ķīmisko vielu reģistrācijas, novērtēšanas, atļauju piešķiršanas un ierobežošanas regula 1907/2006
XRF	Rentgenstaru fluorescence

Kopsavilkums

Pārskats par CASP 2025 un tās darbībām

Vispārīgs apraksts

Saskaņota rīcība produktu drošuma jomā (CASP) veicina ES / EBTA valstu tirgus uzraudzības iestāžu ciešu sadarbību, lai nodrošinātu vienotajā tirgū tirgto izstrādājumu drošumu.

CASP projekta primārais mērķis ir nodrošināt drošu vienoto tirgu, sniedzot TUI rīkus, kas nepieciešami, lai kopīgi pārbaudītu tirgū pieejamos izstrādājumus, novērtētu to radītos riskus un izstrādātu kopīgas nostājas un pro-

cedūras tirgus uzraudzībai. Papildus tam CASP mērķis ir veicināt diskusijas un izveidot ideju jēgpilnu apmaiņu, lai izstrādātu kopīgas pieejas, metodiku, praktiskus rīkus un pamatnostādnes. CASP palīdz veicināt labāku izpratni par izstrādājumu drošumu ekonomikas dalībnieku un patērētāju vidū, īstenojot iesaistošu komunikācijas stratēģiju, kurā galvenā uzmanība pievērsta CASP darbībām un rezultātiem.

Darbību apraksts

CASP projektā apvienojas dalībvalstu TUI, lai sadarbotos, pamatojoties uz to prioritātēm. Katru gadu CASP ietver dažādas darbības, kas grupētas izstrādājumu pārbaudēs (IP) un horizontālās darbībās (HD). CASP 2025 ietvaros tika īstenoti trīs pasākumi: divas IP un viena HD. 1. IP koncentrējās uz TUI valstu tirgos atlasīto izstrādājumu testēšanu attiecībā uz **ķīmiskām vielām**. 2. IP koncen-

trējās uz **bērnu velo krēsliņu** atkārtotu testēšanu, pēc šīs izstrādājumu kategorijas testēšanas CASP ietvaros 2019. gadā. HD dalībnieki apsprieda jauno tehnoloģiju izstrādājumu potenciālos riskus garīgajai veselībai un noteica pieejas, kā vislabāk risināt ar šo risku novērtēšanu saistītās problēmas, ar kurām sastopas TUI.

Izstrādājumu pārbaudes

1. IP – Ķīmiskās vielas
2. IP – Bērnu velo krēsliņi (atkārtota testēšana)

Horizontālās darbības

HD – Garīgās veselības riski

CASP 2025 galvenie rezultāti un secinājumi

Izstrādājumu pārbaudes

Divās IP iesaistītās TUI savāca 156 izstrādājumus: 128 paraugi tika pārbaudīti saskaņā ar 1. IP, un 25¹ — saskaņā ar 2. IP. Paraugu atlase tika veikta, izmantojot katrai izstrādājumu kategorijai pielāgotu metodoloģiju, un to veica pēc saskaņota sadalījuma starp iesaistītajām iestādēm. Lai gan pieejas var nedaudz atšķirties, paraugu ņemšanai TUI kopumā izmanto metodi, kuras pamatā ir riski.

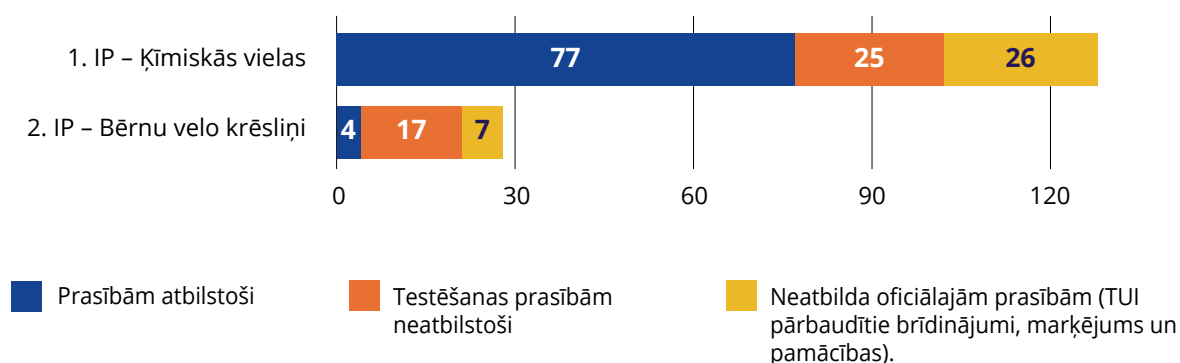
Abām IP laboratorijas testus veica akreditētās laboratorijās saskaņā ar testēšanas plānu, par kuru kopīgi vienojās TUI. Papildus laboratorijas testiem TUI veica brīdinājumu, marķējuma un pamācību pārbaudes savas valsts valodā(-s).

¹ Trim paraugiem tika veiktas brīdinājumu, marķējumu un pamācību pārbaudes, tomēr nevarēja veikt laboratorijas testus, jo šie paraugi tika pazaudēti pārvadāšanas laikā.

Neatbilstību gadījumā TUI veica korektīvos pasākumus, kuru primārais mērķis ir izņemt no tirgus izstrādājumus, kas rada risku patērētāju veselībai un drošībai. Galīgie rezultāti nepiedāvā statistiski viendabīgu priekšstatu par Eiropas vienoto tirgu.

Tālāk tekstā redzamajā attēlā ir atspoguļoti katrā IP iegūtie vispārējie rezultāti.

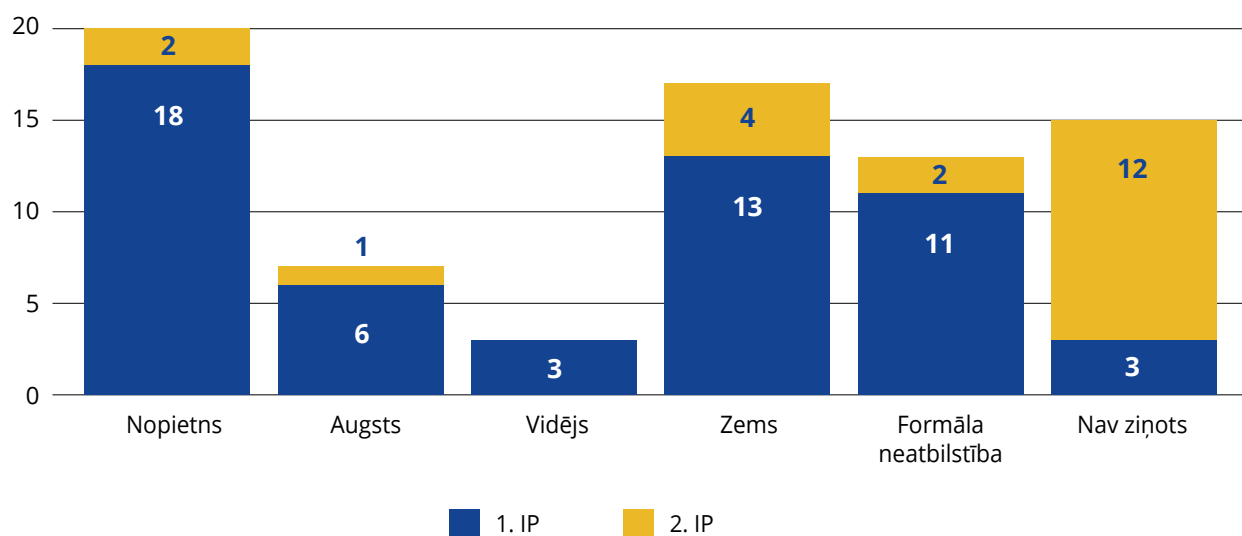
1. attēls. Testēšanas rezultāti, ietverot brīdinājumu, marķējuma un pamācību pārbaudes (N=156)

Paraugiem, kas neatbilda prasībām, TUI veica riska novērtējumu, lai novērtētu iespējamo kaitējumu galapatērētājiem un tā rašanās iespējamību. Kopīgi riska novērtējumi ir IP laboratorijas sanāksmju nozīmīgs elements, kas ļauj

TUI izstrādāt kopīgu pieeju un apspriest sarežģītus gadījumus. Šīs sanāksmes arī sniedza iespēju ziņot par īstenojamiem korektīvajiem pasākumiem un apspriest tos.

2. attēls. Prasībām neatbilstošo paraugu riska līmeņu pārskats (N=75)²

² Līdz 28.4.2026. (ieskaitot).

1. tabula. Veikto korektīvo pasākumu kopsavilkums pa IP

Pasākumu veids	1. IP	2. IP	KOPĀ
Izstrādājuma atsaukšana no galalietotājiem	6	1	7
Izstrādājuma izņemšana no tirgus	10	4	14
Izstrādājuma pārdošanas aizliegums	10	0	10
Izstrādājuma iznīcināšana	6	0	6
Pārdošanas pārtraukšana	2	0	2
Izstrādājuma izņemšana no piedāvājuma tiešsaistes tirdzniecības vietā / interneta veikalā	5	1	6
Sodu piemērošana ekonomikas dalībniekam	0	3	3
Prasība ekonomikas dalībniekam mainīt/uzlabot izstrādājumu	3	5	8
Prasība ekonomikas dalībniekam marķēt izstrādājumu ar atbilstošiem brīdinājumiem	0	3	3
Atbildīgās TUI informēšana	2	0	2
Cits	18 ³	3	21
KOPĀ	62	20	82

Pēc šo divu testēšanas kampaņas rezultātā ierosināto pasākumu veikšanas Safety Gate tika iesniegti 12 pazi-

ņojumi par 1. IP – Ķīmiskas vielas un divi par 2. IP – Bērnu velo krēsliņi.

Horizontālās darbības

Horizontālās darbības CASP kalpo kā zināšanu apmaiņas platforma TUI, ļaujot tām risināt problēmas, apmainīties ar viedokļiem un paraugpraksi un izstrādāt efektīvus risinājumus. CASP 2025 ietvaros notika viena horizontāla darbība, kas bija vērsta uz to, lai risinātu **garīgās veselī-**

bas riskus jauno tehnoloģiju izstrādājumiem. Šīs darbības laikā izstrādātais rezultāts ir koncepcijas dokuments, kurā sniegti pierādījumi un ieteikumi, lai atbalstītu TUI šo risku novērtēšanā un uzlabotu jauno tehnoloģiju izstrādājumu tirgus uzraudzības efektivitāti.

³ Pasākumu kategorijas "citi" neietilpa citās kategorijās. Abās IP tie galvenokārt attiecās uz TUI pieprasījumiem ekonomikas dalībniekiem veikt nelielas izmaiņas izstrādājumam pievienotajā informācijā un internetā pieejamajā informācijā pēc brīdinājumu, marķējuma un pamācību pārbaudēm. Par vairākiem 1. IP pasākumiem, kas norādīti kā "citi", TUI nesniedza sīkāku informāciju.

Nozīmīgākie ieteikumi

Pamatojoties uz diskusijām projekta laikā starp TUI un vispārējiem darbību rezultātiem, tika izstrādāts visaptverošs ieteikumu kopums attiecībā uz katru IP, kas pare-

dzēts ekonomikas dalībniekiem un patērētājiem. Pilna šo ieteikumu versija ir atrodama šā ziņojuma beigās un atsevišķām darbībām veltītajos ziņojumos.

	1. IP – Ķīmiskās vielas	2. IP – Bērnu velo krēsliņi (atkārtota testēšana)
Patērētājiem	Nesen veiktā testēšana liecina, ka daži ūdensnecaurlaidīgi bērnu apģērbi un daži plastmasas un ūdensnecaurlaidīgi materiāli, piemēram, dušas aizkari, satur bīstamas ķīmiskās vielas, piemēram, PFAS. Dažas "bohēmiskā izskata" rotaslietas var saturēt svinu un kadmiju, kas var kaitēt veselībai, bojāt nieres un kaulus un pat izraisīt vēzi.	Pirms iegādes pārliedzināties, vai bērnu velo krēsliņš ir piemērots jūsu velosipēdam, vai uz tā ir skaidri norādīts maksimālais bērna auguma garums un svars un vai tas ir aprīkots ar būtiskiem drošības elementiem, piemēram, plecu siksnām, kāju balstiem un kāju siksnām. Regulāri pārbaudīt bērnu velo krēsliņu, īpaši sēdekļa stiprinājumu, jo laikapstākļi un bieža lietošana var padarīt vaļīgas tā daļas vai sabojāt sastāvdaļas, kas var ietekmēt drošību.
Ekonomikas dalībniekiem	Ja ražojat, izplatāt vai importējat izstrādājumu ES, pirms tā laišanas tirgū tam jāatbilst tiesību aktos noteiktajām drošības prasībām. Papildus citiem ES tiesību aktiem uz jūsu izstrādājumu sastāvdaļām un vielām var attiekties arī REACH regula, un izstrādājumiem jāatbilst tās prasībām.	Pārliedzināties, ka bērnu velo krēsliņam ir nepieciešamās ierobežotājsistēmas.

CASP 2025 projekts

CASP 2025 un tās darbību apraksts

CASP 2025 ir CASP programmas sestais ikgadējais pasākums. CASP ietver divu veidu darbības.

- **Izstrādājumu pārbaudes** Dalībnieki akreditētās laboratorijās ES/EBTA teritorijā testē kopīgi atlasītus izstrādājumus, kuru paraugi ņemti no to valstu tirgiem, ievērojot kopīgi saskaņotus testēšanas kritērijus. CASP 2025 ietver arī atkārtotas testēšanas iniciatīvu. Ar atkārtotas testēšanas iniciatīvām atkārtu plaša mēroga tirgus uzraudzības pasākumus (šajā gadījumā CASP 2019: bērnu velo krēsliņi) attiecībā uz izstrādājumiem, kuriem iepriekš bija augsts neatbilstību īpatsvars un līdz ar to tika saņemti daudzi paziņojumi Safety Gate.

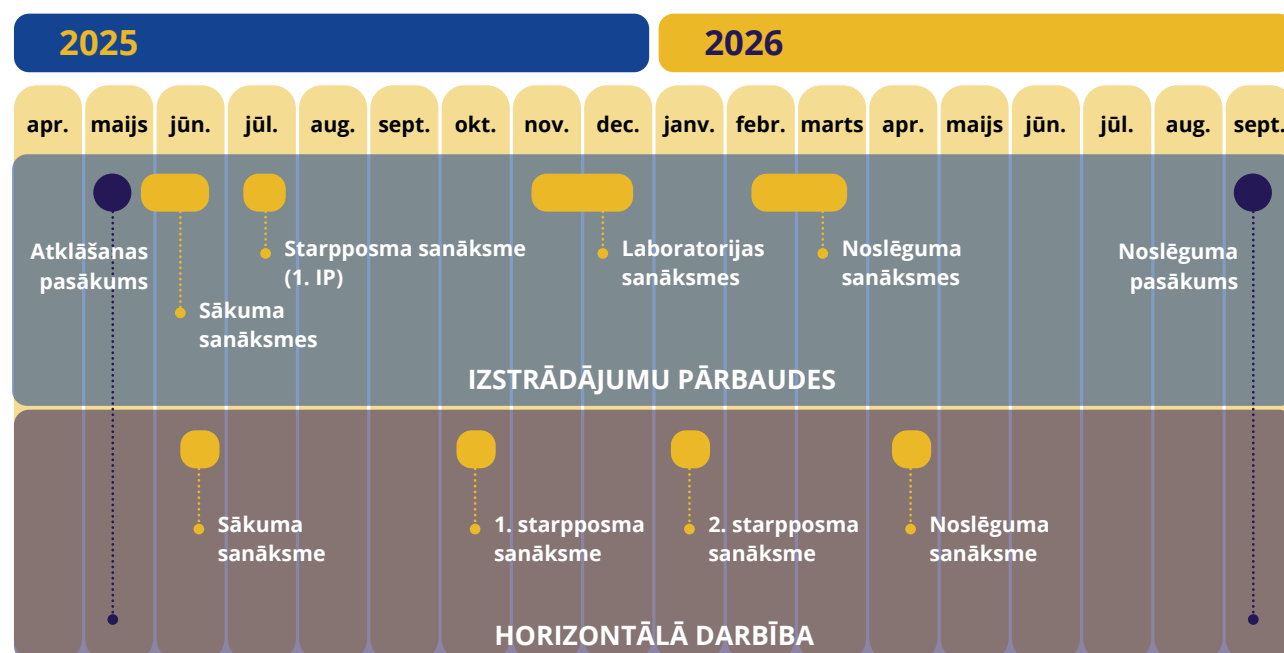
- **Horizontālās darbības** Dalībnieki sadarbojas, lai risinātu sarežģītas problēmas, ar kurām saskaras TUI visā ES/EBTA teritorijā. TUI rezultāti parasti ietver vadlīniju dokumentus vai koncepcijas dokumentus, kā arī rīkus, kas tiek kopīgi izstrādāti visā darbības gaitā, lai atbalsētu saskaņotu pieeju izveidi kopīgām TUI problēmām.

Pirms CASP 2025 uzsākšanas Eiropas Komisija apspriedās ar TUI, lai noskaidrotu to intereses un prioritātes. Pamatojoties uz šo ieguldījumu, TUI izvēlējās virkni ar konkrētiem izstrādājumiem saistītu pārbaudi un vienu horizontālu darbību, nodrošinot atbilstību tirgus uzraudzības mērķiem.

Izstrādājumu pārbaudes	Horizontālās darbības
1. IP – Ķīmiskās vielas 2. IP – Bērnu velo krēsliņi (atkārtota testēšana)	HD – Garīgās veselības riski

CASP 2025 projekta sanāksmju un pasākumu laika grafiks ir parādīts 3. attēlā.

3. attēls. CASP 2025 laika grafiks

Iesaistītās TUI

CASP 2025 projektā kopumā piedalījās 26 iestādes no 18 dažādām ES dalībvalstīm. 2. tabulā ir norādītas iesaistītās iestādes atbilstoši darbībām.

2. tabula. Iesaistītās TUI⁴

Valsts	TUI	1. IP	2. IP	HD
Beļģija	Federālais valsts dienests ekonomikai – Kvalitātes un drošības ģenerāldirektorāts		x	x
	Federālais Vides inspektorāts	x		
Horvātija	Valsts inspekcija	x	x	
Kipra	Darba inspekcijas departaments			x
Čehija	Rūpniecības un tirdzniecības ministrija			x
	Čehijas Tirdzniecības inspekcija		x	
Dānija	Dānijas Drošības tehnoloģiju iestāde			x
Igaunija	Patērētāju aizsardzības un tehniskā regulējuma iestāde			x
Francija	Konkurences politikas, patērētāju lietu un krāpšanas kontroles ģenerāldirektorāts	x	x	x
Vācija	Saksijas federālās zemes direktorāts	x*	x*	x
	Augšbavārijas valdība – Tirdzniecības uzraudzības birojs		x	x
	Brēmenes federālās zemes darba inspekcija		x*	
	Tībingenes Reģionālā padome		x	
Ungārija	Valsts ekonomikas ministrija			x
	Valsts tirdzniecības un patērētāju aizsardzības iestāde	x*	x*	
Īrija	Konkurences un patērētāju aizsardzības komisija			x
Itālija	Pistoijas un Prato Tirdzniecības kamera	x*		x
	Turīnas Tirdzniecības kamera		x	
Latvija	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs	x		x
Lietuva	Valsts patērētāju tiesību aizsardzības iestāde	x*		x
Luksemburga	Luksemburgas Vides aģentūra	x*		
Malta	Maltas Konkurences un patērētāju tiesību aizsardzības iestāde	x	x	x
Slovēnija	Slovēnijas Republikas Tīrģus inspekcija			x
Spānija	Sociālo tiesību, patērētāju lietu un 2030. gada programmas ministrija		x	x
	SOIVRE inspekcijas dienests	x*		
Zviedrija	Zviedrijas Ķīmikāliju aģentūra	x		

⁴ Ar zvaigznīti (*) apzīmētās iestādes bija tikai testēšanas dalībnieki. Tās piedalījās testēšanas procesā, bet nebija iesaistītas diskusijās un lēmumu pieņemšanā un nepiedalījās lēmumu pieņemšanas sanāksmēs.

Izstrādājumu pārbaudes

Ķīmiskās vielas

Atšķirībā no iepriekšējām IP 1. IP – ķīmiskās vielas nebija vērsta uz konkrētu izstrādājumu veidu. Tā bija vērsta uz tām patēriņa precēm, attiecībā uz kurām ir lielāka iespējamība, ka tās satur ķīmiskas vielas, kuru lietošana ir reglamentēta vai ierobežota, ņemot vērā tādus faktorus kā materiālu sastāvs, paredzētais lietojums un iespējamā iedarbība uz patērētāju, jo īpaši uz bērniem. Šajā pārbaudē testēšanai tika izmantota pieeja, kuras pamatā ir risks, galveno uzmanību pievēršot ķīmiskajiem apdraudējumiem, nevis iepriekš noteiktai izstrādājumu grupai. Šai pārbaudei tika izvēlētas piecas izstrādājumu kategorijas:

- ▶ lēti patēriņa priekšmeti no plastmasas;
- ▶ bērnu izstrādājumi, kas izgatavoti ar tekstilmateriālu daļām;
- ▶ plastmasas izstrādājumi bērniem;
- ▶ lētas rotaslietas;
- ▶ bērnu apģērbi un apavi.

Testēšanas kritēriji

Testēšana tika veikta saskaņā ar ES tiesību aktiem ķīmisko vielu jomā, kuru pamatā galvenokārt ir Ķīmisko vielu reģistrācijas, novērtēšanas, licencēšanas un ierobežošanas (REACH) regula un Noturīgo organisko piesārņotāju (NOP) regulas 3. pants un I pielikums. Testēšanas plānā tika iekļauti arī Eiropas un starptautiskie standarti, kuros noteiktas validētas analītiskās metodes, tostarp

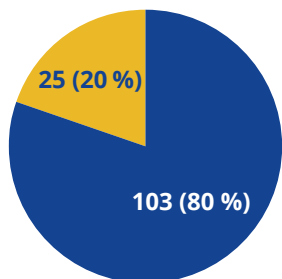
EN 17681 1:2025 attiecībā uz perfluoralkilētajām un polifluoralkilētajām vielām (PFAS) tekstilizstrādājumos un izstrādājumos ar pārklājumu, ISO 14362 1:2017 attiecībā uz noteiktiem azokrāsvielām tekstilizstrādājumu sastāvdaļās un EN 1811:2023 attiecībā uz niķeļa izdalīšanos lētās rotaslietās.

Testēšanas rezultāti

Testēšanas plāna prasībām neatbilda 25 (20 %) no 128 testētajiem paraugiem. Turklāt 33 paraugi (26 %) neatbilda

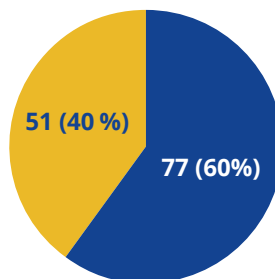
prasībām par marķējumu, brīdinājumiem un pamācībām TUI valstu valodā(-s).

4. attēls. Vispārējie testēšanas rezultāti (izņemot brīdinājumu,⁵ marķējuma un informācijas par izstrādājumu pārbaudi) (N=128)

■ Prasībām atbilstoši

5. attēls. Vispārējie testēšanas rezultāti (ietverot TUI brīdinājumu, marķējuma un informācijas par izstrādājumu pārbaudes) (N=128)

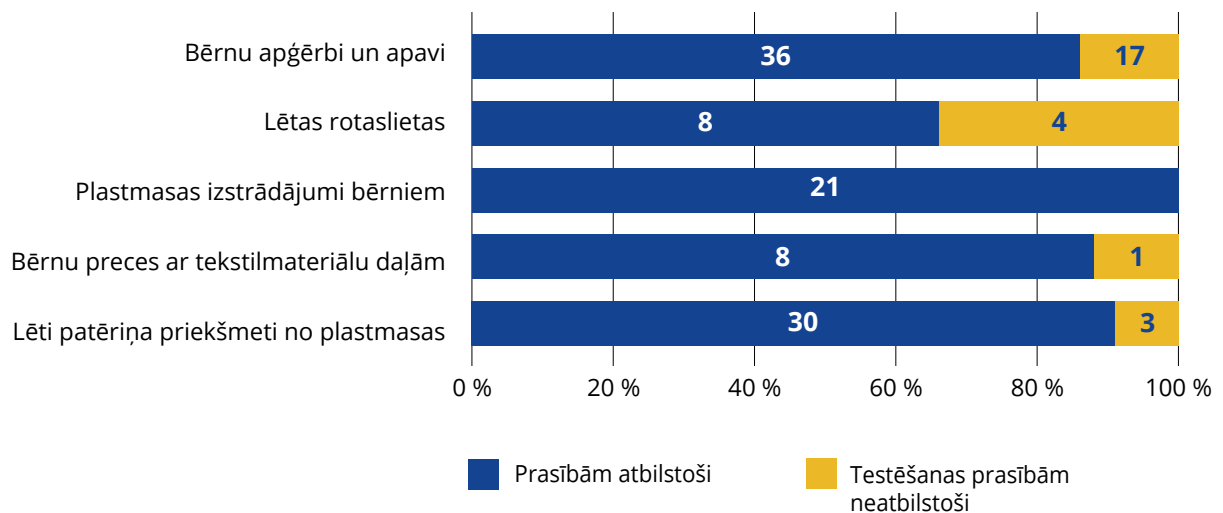

■ Prasībām neatbilstoši

⁵ TUI pārbaudīja marķējumus, brīdinājumus un pamācības saviem paraugiem, pamatojoties uz tehniskā eksperta sagatavoto kontrolsarakstu.

Neatbilstības līmenis piecās izstrādājumu kategorijās ievērojami atšķiras. 6. attēlā parādīti testa rezultāti pa izstrādājumu kategorijām.

6. attēls. Testēšanas rezultāti pa izstrādājumu kategorijām

Ķīmisko vielu neatbilstība galvenokārt bija saistīta ar PFAS saistītām vielām ūdensnecaurlaidīgos tekstilizstrādājumos vai tekstilizstrādājumos ar pārklājumu, jo īpaši

bērnu apģērbā un apavos, kā arī ar lētos juvelierizstrādājumos, kuros kadmija, svina un niķeļa daudzums pārsniedz REACH atļauto līmeni.

Riska līmeņi un veiktie pasākumi

Pamatojoties uz testēšanas rezultātiem, TUI veica riska novērtējumus un izlēja par korektīvajiem pasākumiem. Kopumā 18 paraugi tika atzīti par tādiem, kas rada no-

pietnu risku, 6 — par tādiem, kas rada augstu risku, un 13 — par tādiem, kas rada zemu risku. Šīs pārbaudes rezultātā TUI iesniedza 12 Safety Gate paziņojumus.

Bērnu velo krēsliņi (atkārtota testēšana)

Bērnu velo krēsliņi ir patēriņa preces, kas mazu bērnu pārvadāšanai tiek uzstādītas velosipēda priekšpusē vai aizmugurē. Tā kā šos krēsliņus izmanto ļoti neaizsargāti pasažieri, ir svarīgi nodrošināt viņu drošību. Šis izstrādājums tika testēts arī CASP 2019 projekta laikā.

Pārbaude aptvēra gan priekšējos, gan aizmugurējos bērnu velo krēsliņus. Darbības jomā bija iekļauti aizmugurējie krēsliņi, kuru maksimālais svars ir 15 kg (A15), aizmugurējie krēsliņi, kuru maksimālais svars ir 22 kg (A22), un priekšējie krēsliņi, kuru maksimālais svars ir 15 kg (C15).

Testēšanas kritēriji

Tas bija atkārtots testēšanas pasākums, kurā tika piemēroti tie paši testēšanas kritēriji kā CASP 2019, ar mērķi nodrošināt plaša mēroga tirgus uzraudzību izstrādājumiem ar augstu neatbilstības biežumu. Šī pasākuma testēšanas plānā tika iekļauti testi, pamatojoties uz **EN 14344:2022**.

Salīdzinot ar CASP 2019, vienīgās izmaiņas bija saistītas ar atjauninātā standarta EN 14344:2022 piemērošanu, kas aizstāja 2004. gada versiju. Pārskatītajā standartā ir ieviestas jaunas un atjauninātas prasības, tostarp attiecībā uz nosmakšanas risku, uzliesmojamību un izstrādājumu marķēšanu, kā arī papildu vai pārskatīti testēšanas noteikumi.

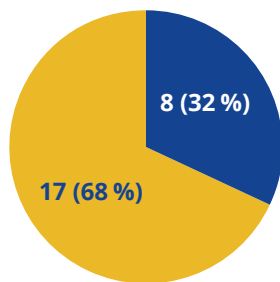
Testēšanas rezultāti

17 (68 %) no 25 testētajiem paraugiem neatbilda testēšanas prasībām. Turklāt 22 paraugi neatbilda prasībām par marķējumu, brīdinājumiem un pamācībām TUI valodu valodā(-s).

Neatbilstības galvenokārt bija saistītas ar ierobežotajām sistēmām, mehānisko stiprību un izturību, malām un

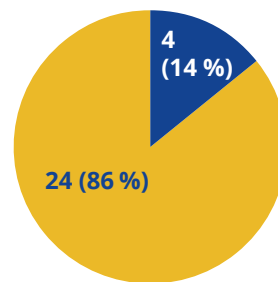
izvirzījumiem, sānu aizsardzību un pēdu noturēšanas sistēmām. 8.3.1. punktā (malas un izvirzījumi) tika konstatēts augstākais neatbilstību rādītājs — 44 % paraugu neizturēja testu. Turklāt pieci paraugi neizpildīja ievērojamo skaitu prasību — katrs bija neatbilstošs 13 līdz 16 testēšanas plāna punktos.

7. attēls. Vispārējie testēšanas rezultāti (izņemot brīdinājumu, marķējuma un pamācību pārbaudes) (N=25)

■ Prasībām atbilstoši

8. attēls. Vispārējie testēšanas rezultāti (ietverot brīdinājumu, marķējuma un pamācību pārbaudes) (N=28⁶)

■ Prasībām neatbilstoši

Riska līmeņi un veiktie pasākumi

Pamatojoties uz testēšanas rezultātiem, TUI veica riska novērtējumus un izlēja par korektīvajiem pasākumiem. Kopumā divi paraugi tika atzīti par tādiem, kas rada nopietnu risku, viens — par tādu, kas rada augstu risku un

četri — par tādiem, kas rada zemu risku. Pēc šīs testēšanas kampaņas rezultātā ierosināto pasākumu veikšanas par diviem bērnu velo krēsliņiem tika iesniegti paziņojumi Safety Gate.

⁶ Trim paraugiem tika veiktas brīdinājumu, marķējumu un pamācību pārbaudes, tomēr nevarēja veikt laboratorijas testus, jo šie paraugi tika pazaudēti pārvadāšanas laikā.

Horizontālās darbības

Garīgās veselības riski

Konteksts un darbības joma

Regula par ražojumu vispārēju drošumu (GPSR), kas stājas spēkā 2024. gada 13. decembrī, nosaka, ka patērētājam jānodrošina precēm, pirms tās tiek laistas tirgū, jābūt drošām. Tā skaidri attiecas uz patērētāju fiziskās un garīgās veselības riskiem. Tomēr, ņemot vērā ar garīgo veselību saistītās kaitīgās ietekmes novitāti un sarežģītību, TUI saskaras ar grūtībām to novērtēt. Šie riski bieži vien ir mazāk pamanāmi, tie var attīstīties kumulatīvi laika gaitā un ir

ļoti atkarīgi no individuālā lietotāja konteksta un lietošanas paradumiem.

Psihiskās veselības risku HD mērķis bija apkopot galvenos juridiskos, zinātniskos un gadījumu izpētes pierādījumus, lai atbalstītu visaptverošas pieejas izstrādi šai mainīgajai izstrādājumu drošības jomai un sniegtu TUI atskaites punktu jaunu tehnoloģiju izstrādājumu psihiskās veselības risku novērtējumiem.

Procedūra

Darbība tika īstenota četros posmos, sākot ar sagatavošanās darbu, lai sašaurinātu darbības jomu un tās mērķus. Otrajā posmā tika apzināti un definēti jaunie tehnoloģiju izstrādājumi un garīgās veselības riski, pamatojoties uz dažādu dalībnieku, tostarp tiesību ekspertu un akadēmisko aprindu pārstāvju, ieguldījumu. Trešā-

jā posmā starpposma sanāksmēs galvenā uzmanība tika pievērsta iespējamām riska novērtēšanas pieejām un riska mazināšanas līdzekļiem. Ceturtajā posmā galvenā uzmanība tika pievērsta koncepcijas dokumenta precizēšanai un pabeigšanai.

Rezultāti

HD rezultātā tika izstrādāts koncepcijas dokuments par jauno tehnoloģiju izstrādājumu radītajiem riskiem garīgās veselības jomā. Tālāk ir īsi aprakstītas sešas nodaļas.

Nodaļa	Tuvplānā
1. Ievads	Pamatinformācija, konteksts un galvenās problēmas, ar kurām saskaras TUI.
2. Juridiskais konteksts	Izstrādājumu un risku juridiskās definīcijas un GPSR mijiedarbība ar citiem noteikumiem.
3. Zinātniskais pamatojums	Esošo zinātnisko pierādījumu kopsavilkums un novērtējums par saikni starp īpašām konstrukcijas iezīmēm un lietošanas veidiem un nelabvēlīgu ietekmi uz garīgo veselību.
4. Risku novērtēšanas pieejas un aspekti TUI	Ieteicamās pieejas un instrumenti, ko TUI var izmantot kā sākumpunktu garīgās veselības riska novērtēšanai.
5. Ekonomikas dalībnieku ieskaits	Pārskats par pašnāvību un slepkavību gadījumiem, kas saistīti ar jaunu tehnoloģiju izstrādājumu lietošanu, un ieteikumi ekonomikas dalībniekiem, kā līdz minimumam samazināt garīgās veselības riskus ražojumu izstrādes posmā.
6. Secinājumi	Galvenie secinājumi un dokumenta mērķi.

Secinājumi

Vispārīgi secinājumi

Kopumā 26 iestādes no 18 ES dalībvalstīm apvienoja savus tirgus uzraudzības centienus, lai uzlabotu Eiropas tirgū laisto izstrādājumu drošumu, veicot tālāk minēto.

- ▶ Savos tirgos savāca 156 izstrādājumu paraugus un nosūtīja tos testēšanai kopīgi izvēlētās, akreditētās laboratorijās, kas atrodas ES.
- ▶ Analizēja testēšanas rezultātus, kopīgi novērtēja testos atklātos riskus un lēma, kādi atbilstoši korigējošie

pasākumi ir jāveic attiecībā uz prasībām neatbilstošajiem izstrādājumiem, kas rada veselības un drošības risku patērētājiem.

- ▶ Iesniedza 14 brīdinājumus Safety Gate.
- ▶ Kopīgi izstrādāja koncepcijas dokumentu, lai risinātu galvenos horizontālos jautājumus, kas saistīti ar jauno tehnoloģiju izstrādājumu radītajiem riskiem garīgās veselības jomā.

Izstrādājumu pārbaudes

Kopumā no 153 testētajiem izstrādājumiem 42 neatbilda vismaz vienai no testēšanas plānos noteiktajām prasībām. 20 no tiem tika atzīti par tādiem, kas rada nopietnu risku, 7 – par tādiem, kas rada augstu risku un 17 – zemu risku.

Pamatojoties uz riska novērtējumu rezultātiem, TUI īstenoja atbilstošus pasākumus. Safety Gate tika publicēti 14 paziņojumi, lai nodrošinātu informācijas apmaiņu ar citām TUI, patērētājiem un ekonomikas dalībniekiem.

Divās IP veiktie kopīgie riska novērtēšanas pasākumi sniedza vērtīgas praktiskas iespējas TUI, lai saskaņotu savu pieeju rīcībai ar neatbilstīgiem izstrādājumiem. Šīs sesijas veicināja ideju un paraugprakses apmaiņu un palīdzēja pārvarēt šaubas par riska novērtēšanas procesiem. Šis atklātais dialogs darbību laikā veicināja harmoniskāku sapratni starp TUI, tādējādi stiprinot tirgus uzraudzības pasākumu vispārējo efektivitāti.

Horizontālā darbība

Sadarbība starp TUI visās ES/EBTA valstīs ir būtiska, lai pievērstos kopīgām tirgus uzraudzības problēmām. CASP 2025 horizontālā darbība (HD) bija vērsta uz sadarbības veicināšanu starp iestādēm, lai noteiktu saskaņotas pieejas, kā pievērsties garīgās veselības riskiem, kas saistīti ar strauju jaunu tehnoloģiju izstrādājumu attīstību.

Darbības mērķis bija apzināt galvenās problēmas, ar kurām saskaras TUI, novērtējot jaunu tehnoloģiju izstrādājumu radītos riskus garīgās veselības jomā, un izstrādāt ieteikumus to risināšanai. Tā bija vērsta uz pierādījumu

un zināšanu apkopošanu no dažādām jomām un to iekļaušanu koncepcijas dokumentā, kas paredzēts kā pamatelements, uz kura pamata var izstrādāt turpmākas vadlīnijas un pielāgot tās mainīgajai situācijai. Darbības mērķis bija arī apzināt iespējamās pieejas, uz kurām var atsaukties TUI, novērtējot garīgās veselības riskus, un izcelt ieteikumus ekonomikas dalībniekiem, kuros galvenā uzmanība pievērsta risku novēršanai un mazināšanai projektēšanas posmā.

Ieteikumi

Šajos ieteikumos izmantoti testēšanas procesa rezultāti un diskusijas starp iesaistītajām TUI, papildu atbalstu sniedza ANEC, kas piedalījās šo ieteikumu izstrādē.

Patērētājiem

1. IP – Ķīmiskās vielas

- ▶ Nesen veiktās pārbaudes liecina, ka daži plastmasas un ūdensnecaurlaidīgi materiāli, tostarp dušas aizkari un ūdensizturīgs bērnu apģērbs, satur bīstamas ķīmiskās vielas, piemēram, PFAS. Varat izvairīties no šīm ķīmikālējām, izvēloties alternatīvus tekstilizstrādājumus, kas apstrādāti ar dabīgiem vaskiem vai nefluorētām apdares vielām.
- ▶ Vai jūs ikdienā valkājat bižutēriju? No dažiem izstrādājumiem valkājot var izdalīties kaitīgi metāli, piemēram, svins vai niķelis. Ilgstoša saskare ar niķeli var kaitēt veselībai, un niķelis var izraisīt alerģiju uz visu mūžu.

2. IP – Bērnu velo krēsliņi

- ▶ Domājat par bērnu velo krēsliņa iegādi? Pārlicināties, vai tam ir plecu siksnas, kāju balsti un kāju siksnas — ja kādas no šīm daļām nav, tas var būt nedrošs.
- ▶ Pārlicināties, vai ir pieejama lietošanas pamācība, lai varētu pārbaudīt, vai krēsliņš ir piemērots jūsu velosipēdam.
- ▶ Regulāri pārbaudīt bērnu velo krēsliņu, īpaši krēsliņa stiprinājumu. Laikapstākļi un bieža lietošana var ietekmēt tā drošību.

Ekonomikas dalībniekiem

1. IP – Ķīmiskās vielas

- ▶ Atjauninātā PFAS testēšanas metode standartā EN 17681-1: 2025 ir stingrāka nekā iepriekšējā versija. Tas varētu būtiski ietekmēt atbilstību, jo ar varētu atklāt vairāk neatbilstību nekā ar iepriekšējo versiju.
- ▶ Pazīt savu piegādātāju un izstrādājumu. Rūpīgi izvēlēties un pārbaudīt piegādātājus. Ja rodas šaubas, pieprasīt papildu testēšanu un pierādījumus par izstrādājuma atbilstību. Kā brīvprātīgu pasākumu varat pieprasīt atbilstības apstiprinājumu un datus par izstrādājumu un tā sastāvdaļām no piegādes ķēdes dalībniekiem.
- ▶ Izmantot rentgena fluorescences (XRF) analīzi, lai noteiktu svinu, kadmiju un niķeli. Šī ātrā un efektīvā metode var palīdzēt izplatītājiem un pārdevējiem nodrošināt izstrādājumu atbilstību.

Vispārīgi

- ▶ **Iegādāties no cienījamiem avotiem.** Iegādāties no uzticamiem mazumtirgotājiem un zīmoliem, kuros ir skaidri norādīts ražotājs un izplatītājs. Izvairīties no nezināmām vai neuzticamām tiešsaistes tirdzniecības vietām.
- ▶ **Pārbaudīt izstrādājuma drošības informāciju.** Pirms iegādes pārlicināties, vai izstrādājumam ir skaidra kontaktinformācija par ražotāju vai importētāju ES. Tas palīdz ziņot par problēmām vai defektiem.
- ▶ **Ievērot drošas lietošanas praksi.** Lietot izstrādājumus atbilstoši paredzētajam mērķim, piemēram, nodrošināt, ka bērni valkā ķiveres un plecu siksnas, kad izmanto velo krēsliņus, un izvairīties no gulēšanas ar bižutērijas izstrādājumiem. Nekavējoties pārtraukt lietot izstrādājumus, ja tie ir atsaukti vai izraisa alerģiskas reakcijas.
- ▶ **Pārbaudīt pirms iegādes.** Skatīt [Safety Gate](#), lai uzzinātu, vai izstrādājums, ko pārkat (ar tādu pašu partijas numuru un/vai izstrādājuma kodu), nav atzīts par bīstamu. Ja šaubāties, sazināties ar ražotāju.
- ▶ **Ziņot par drošības problēmām.** Vai zināt, ka tagad varat ziņot patērētāju tiesību aizsardzības iestādei par ar izstrādājumu saistītām drošuma problēmām vai negadījumiem? Apmeklēt portālu [Consumer Safety Gateway](#).

2. IP – Bērnu velo krēsliņi

- ▶ Pārlicināties, ka bērnu velo krēsliņam ir nepieciešamās ierobežotājsistēmas.
- ▶ Reklāmās nerādīt bērnu velo krēsliņu nedrošu izmantošanu, piemēram, bērnu bez plecu siksnām vai ķiveres, vai bērnu bez uzraudzības.
- ▶ Īstenot atbilstošus pasākumus, lai samazinātu saskari ar asiem priekšmetiem, piemēram, skrūvēm.
- ▶ Vai zinājāt, ka EN 14344 standartam ir jauna versija? 2022. gada versijā ir iekļauti jauni riski, kas nebija ietverti 2004. gada versijā. Pārbaudīt jaunāko standartu, lai pārlicinātos, ka jūsu izstrādājumi ir atbilstoši, jo tas apliecina atbilstību tiesību aktiem.

Vispārīgi

- ▶ **Izpratne par juridiskajiem pienākumiem un to ievērošana.** Nodrošināt, lai visi izstrādājumi atbilstu piemērojamām drošības prasībām, tostarp GPSR un attiecīgajiem ķīmisko vielu noteikumiem, piemēram, REACH un POP.
- ▶ **Proaktīvi uzraudzīt izstrādājumu drošumu.** Regulāri novērtēt savu izstrādājumu atbilstību drošības standartiem un proaktīvi pievērsties riskiem. Būt informētiem par izmaiņām ES tiesību aktos un standartos, piemēram, par atjaunināto standartu EN 17681-1:2025 PFAS testēšanai un EN 14344:2022 bērnu velo krēsliņiem.
- ▶ **Nodrošināt drošu mārketinga un pārdošanas praksi.** Izvairīties no nedrošu izstrādājumu lietošanas reklamēšanas un ievērot GPSR prasības attiecībā uz tālpārdošanu un tiešsaistes tirdzniecības vietām, tostarp 19. un 22. pantā noteiktos pienākumus.

Standartizācijas organizācijām

1. IP – Ķīmiskās vielas

- ▶ Standartā EN 1811 noteikts, ka, ja iespējams, ir jāveic trīs izstrādājumu paraugu testi niķeļa izdalīšanai. Ja nav pieejami vairāki testi, jāparedz iespēja testēt vienu vienību.

2. IP – Bērnu velo krēsliņi

- ▶ Saskaņā ar EN 14344:2022 pie velosipēda priekšējās stūres ģeometrijas var piestiprināt C15 priekšējo krēsliņu bērnam līdz 15 kg. Tas var ietekmēt stūres mehānismu un braukšanu virzienā uz priekšu, kas var izraisīt traumas gan bērnam, gan braucējam.
- ▶ EN 14344:2022 8.3.1. punkts jāpārskata, ņemot vērā iepriekšējo EN 14344:2004 6.2. punktu. Ar 2022. gada

- ▶ **Efektīvi pārvaldīt atsaukšanas gadījumus.** Kad ir izdots atsaukšanas paziņojums, jums ir jānodrošina atbilstība GPSR prasībām. 36. pantā ir precizēti elementi, ko jāiekļauj atsaukšanas paziņojumā. Ieteicams izmantot Eiropas Komisijas veidni atsaukšanas paziņojumam, lai nodrošinātu konsekveni. Rūpīgi sekot līdz atsaukšanas ietekmei un, ja nepieciešams, pielāgot savu pieeju. Informēt patērētājus, lai tie nekavējoties pārtrauc izmantot izstrādājumu un par to, kā atgriezt izstrādājumus.
- ▶ **Vajadzības gadījumā konsultēties.** Sazināties ar valsts [tirgus uzraudzības iestādēm](#) vai [palīdzības dienestiem](#) lai saņemtu atbalstu un skaidrojumus par juridiskajiem pienākumiem.

pārskatīšanu objektīvi pārbaudāmas prasības attiecībā uz asām vai nelīdzenām malām tiek aizstātas ar lielā mērā subjektīvu novērtējumu. Turklāt atšķirība, kas ieviesta starp šādām prasībām aizsardzības apjomā iekšpusē un ārpusē, šķiet, nav pietiekami pamatota, un to varētu būt lietderīgi precizēt vai vienkāršot.

- ▶ Standarta EN 14344:2022 9.2.2.2. punkts (Lietošanas pamācība) būtu jāgroza, lai skaidri norādītu uz bērnu apģērba iespējamo ietekmi uz ierobežotājsistēmu darbību. Standartā jo īpaši jāatzīst, ka papildu apģērba kārtas, ko parasti valkā aukstākos apstākļos, var ietekmēt ierobežotājsistēmas pareizu regulēšanu un efektivitāti. Ražotājiem un lietotājiem jāsniedz atbilstošas konsultācijas.

EIROPAS KOMISIJA
Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts
Patērētāju direktorāts
B4 nodaļa. Izstrādājumu drošums un ātrās brīdināšanas sistēma
E-pasts: JUST-B4@ec.europa.eu

Eiropas Komisija nav atbildīga par jebkādam sekām, kas izriet no šīs publikācijas atkārtotas izmantošanas.

© Eiropas Savienība, 2026. gads

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku īsteno, pamatojoties uz Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.). Ja nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantot atļauts ar Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaukšanos uz dokumentu un norādēm uz grozījumiem.

Lai varētu izmantot vai reproducēt elementus, uz kuriem Eiropas Savienībai nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Informācija par Eiropas Savienību visās ES oficiālajās valodās ir pieejama Europa tīmekļa vietnē:
https://europa.eu/european-union/index_lv

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2026
ISBN 978-92-68-40405-8
doi:10.2838/5662696